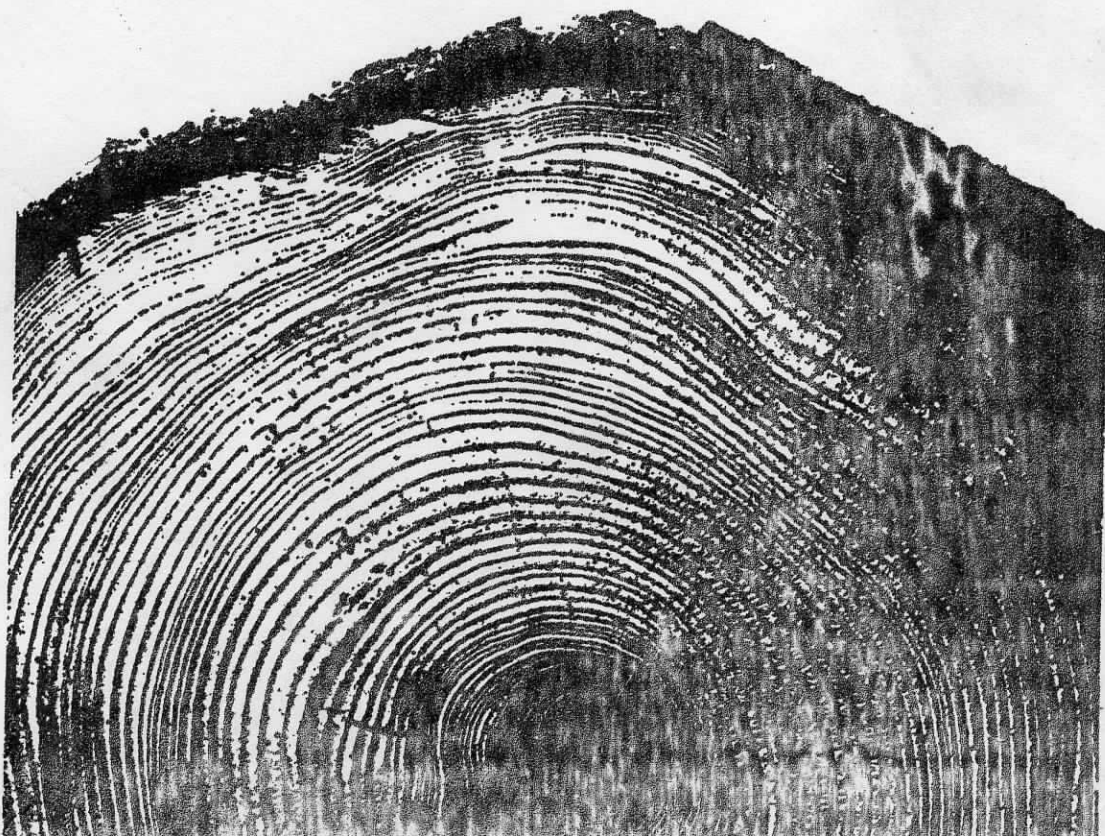

NR 1 1970

ALTERNATIV STAD
Bryggargatan 8 11121 Stockholm
tel 115852 · 113403 Pg. 70 8645-7

Den sorgslustiga historien om
myndigheternas agerande kring
utformningen av södra Kungs-
trädgården med almdungen
kring tehuset.

-De va ett tag sen du va i Kungsen sist?

-Jo, har legat gipsad i så.

-Men innan?

-Ja, här växte jag upp. Peder och jag delade lika. Bytte kläder å så. Sjögren alltså.

-Nåra kvistar från träden har jag räddat.

-Hum, jag kom för sent för de.

-Va säger du om utsikten?

-En gång fanns de ingen bro här framme. En gång va bilarna idyller, innan dom blev så många. Då visste man inte vad avgaserna innehöll, dom luktade gott, nästan som hästar, dom va ståndsmässiga också.

-De e visst Celsig han heter eller von Blom. Kanske förväxlar jag med han i NASA.

-Ja tror de e båda två. Träna va artfrämmande. Bilköerna däremot har dom pusslat ihop med det övriga krafset. Småfolket fick inte va på gräsmattorna, de ska va terrasseringar nu för tiden, ordning å så. Förresten mätte inte dom som åt på Opris bra av å se dom långhåriga.

-T-banestationen e flott i alla fall.

-Jo om man vill vistas under jorden så.

-Har du hört att nån vill se Kungsen som en del av skärgårdslandskapet.

-Nå hur fan ska en uppstramad stenläggning kunna bli de. Sista schansen hade man ju i almarna.

-Var bor du nuförtiden?

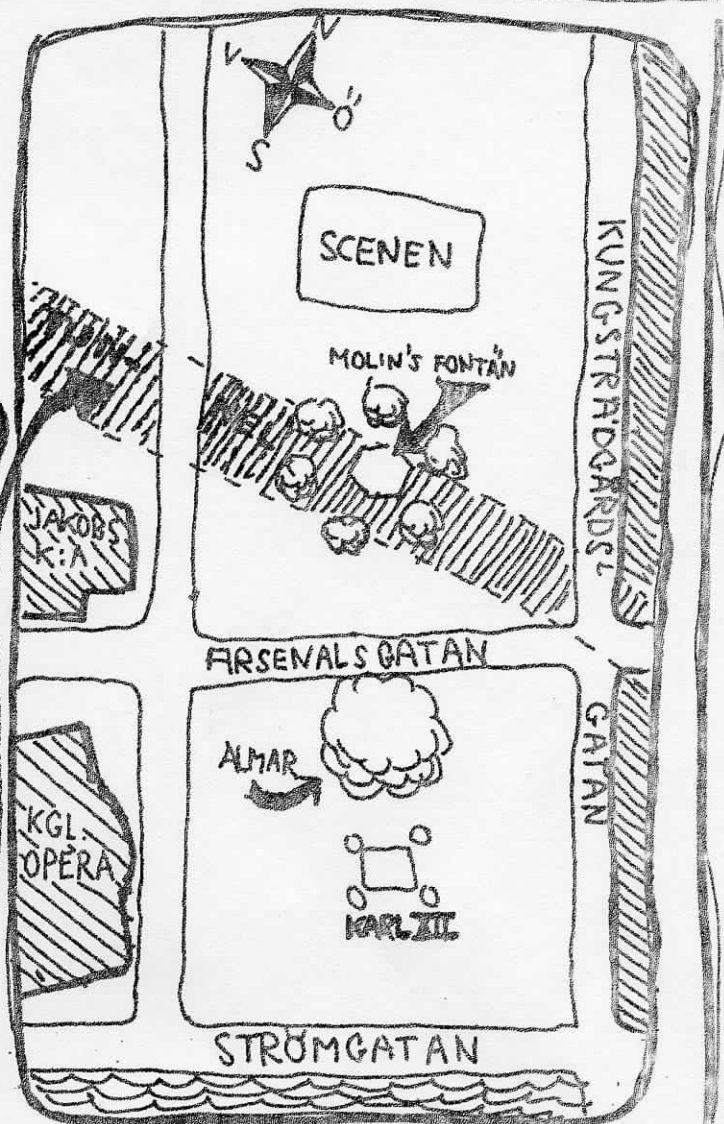
-Järva. Å du?

-Nacka.

-ALLTI NÅGE.

FÖR NÅGRA ÅR
SEDAN BÖRJADE
STOCKHOLMS STAD
OCH **SL** (STORSTOCK-
HOLMS LOKALTRAFIK)
FUNDERA PÅ EN
TUNNELBANESTATION
I KUNGSTRÄDGÅRDEN
SL HADE BESTÄMT
VAR TUNNELN SKULLE
GÅ, NÄMLIGEN HÄR

KUNGST **T** ARDEN

Nu måste vi
rita en
biljetthall

och en stads-
plan, över
området kring
biljetthallen

STHLM STADS BYGGNADSKONTOR:
Vi ritar en stadsplan. Vi
är tekniker

STHLM STADS GATU-
KONTOR: Vi ritar
en biljetthall. Vi
är ännu mera
tekniker

TEKNISKA
NÄMNHUSET

DOM BÖRJAR JOBBA

BILJETTHALLEN
VERKADE KRÄVA
EN HEL DEL
OMMÖBLE-
RINGAR I SÖD-
RA KUNGSTRÄD-
GÅRDEN,
PILARNA
VID MOLINS
FONTÄN
OCH AL-
MARNAN VID
KARL XII:S
TORG
KANSKE
MÅSTE FÄLLAS!

Gatukontorets parkav-
delning (chef HOLGER BLON)
måtte väl reagera och påverka
dem som ritat så att träden
kan bevaras?

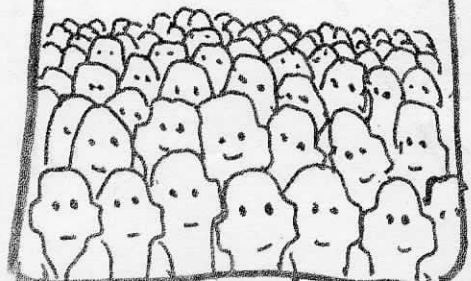
Men nej. PARKAUDELNINGEN
KRÖTTE INTE ETT FINGER FÖR
ATT RÄDDA NÅGRA TRÄD MEDAN
MAN HÖLL PÅ ATT RITA
BILJETTHALLEN.

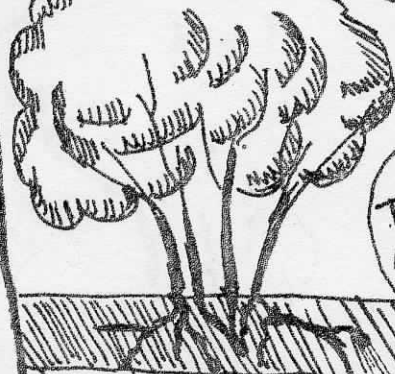
Almarna vid Karl XII:s torg utgör
ett artfrämmande element i den
strikt park av fransk typ som
Kungsträdgården är avsedd att vara....

ÄNNU HAR INGEN
FRÅGAT....

STOCKHOLMS
INNEVÅNARE...

OMSIDER BLIR GATUKONTORET
FÄRDIGT MED SIN BILJETT HALL:

GATUKONTORET:
TRÄDEN MÅSTE FÄLLAS.
RÖTTERNA KLARAR
SÅ ALDRIG IALLAFALL!

DÅ PLOTS-
LIGT
HÄNDER
NÅGOT
SOMMA-
REN
1970:

EN OPINION
UPPSTÅR.....

STADSBYGGNADSKONTORET
FÅR SPADER.....

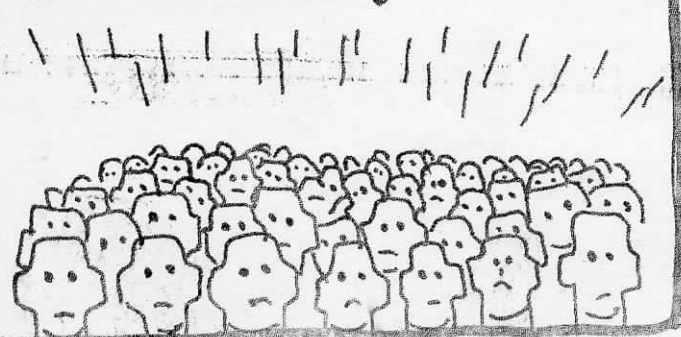

Stadsbyggnadskontoret ritade nu fyra alternativa stadsplaner, två (A och B) med den avkortade biljetthallen (som alltså förutsattes lämna almarna ifred), och två (C och D) med den stora, av gatukontoret ursprungligen ritade biljetthallen, som krävde almarnas borttagande. Man ställde sedan ut dom fyra planerna för "allmänhetens beskådande" på tekniska nämndehuset några veckor. Under utställningstiden gjorde alternativ stad en aktion för att rädda almarna. 1300 likalydande skrivelser inkom efterhand från allmänheten till stadsbyggnadskontoret, de krävde att almarna skulle få vara kvar.

GATUKONTORET KOMMER PLOTSLIGT
EFTER UTSTÄLLNINGEN AV DE 4 FÖRSLAGEN,
MED EN LITEN UPPLYSNING:

SÅ DÅ VAR DOM 4
ALTERNATIVA PLA-
NERNA NÅN SLAGS
BLUFF DÅ?

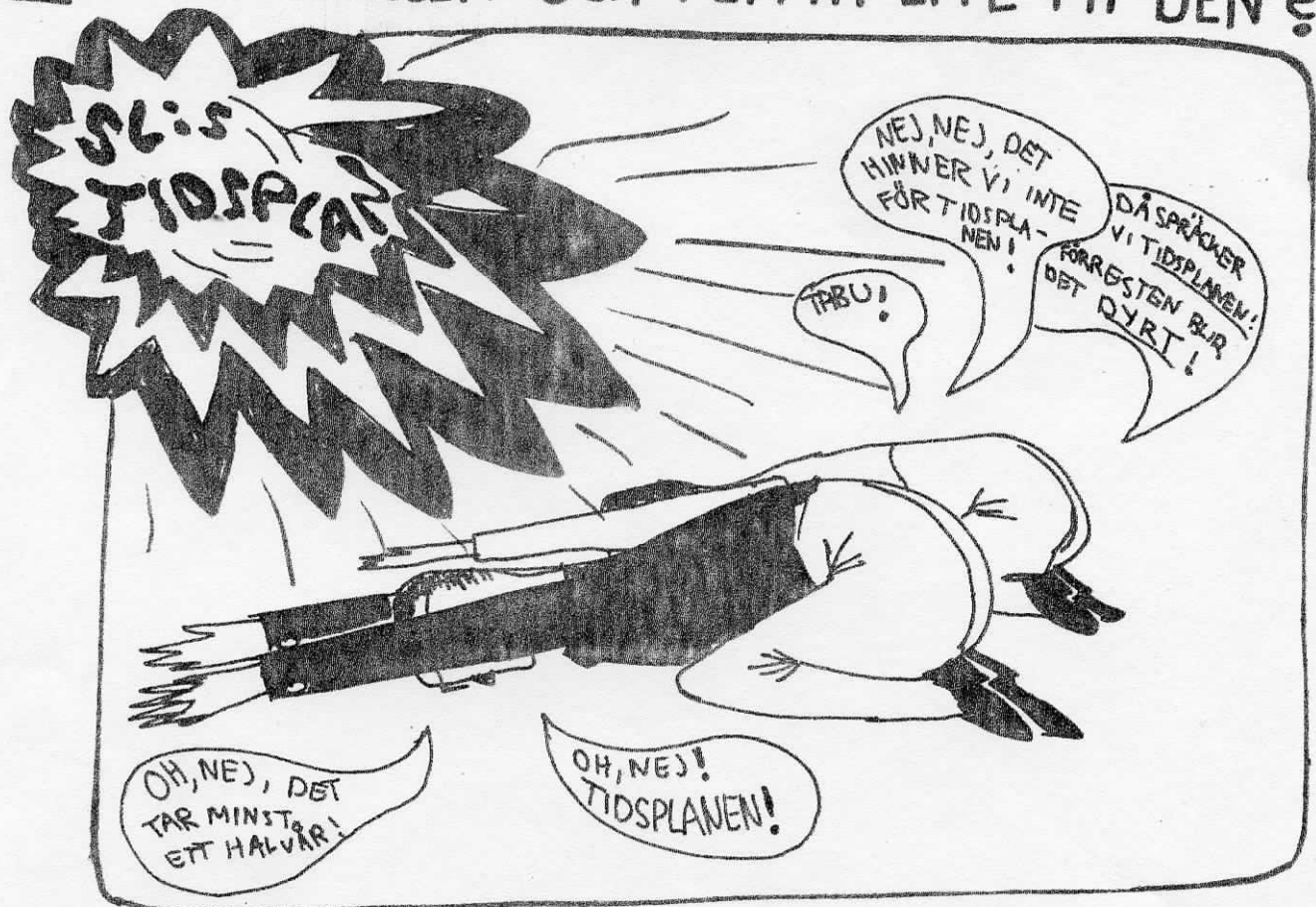
HOLGER BLOM FÅR INTE
SEN ATT KOMPLETTERA.....

BLUFF ELLER EJ,
STADSBYGGNADSKONTORET SKULLE NU REKOMMENDERA ETT AV ALTERNATIVEN FÖR BESLUT AV DE FOLKVALDA POLITIKERNA, FÖRST I BYGGNADSNÄMNDEN, SEN I STADSFULLMÄKTIGE.....

inom stadsbyggnadskontoret råder f.n. den uppfattningen beträffande almarna att de av estetiska skäl kan borttagas, men att detta i så fall bör ske som ett led i en av staden beslutad sammanhängande omdaning av hela Kungsträdgården..... Kontoret måste emellertid dessutom konstatera att den tekniska frågan om almarnas bestånd inte faller inom kontorets kompetensområde. Med hänvisning till ovanstående förordar vi en utbyggnad av biljetthallen enligt alternativ C *

* ALT. C INNEBÄR DEN STÖRRA, AV GATUKONTORET URSPRUNGLIGEN RITADE BILJETTHALLEN SOM ABSOLUT FÖRDRAR ALMARNAS FÄLLNING.

MEN VARFÖR KAN DÅ INTE GATUKONTORET RITA OM BILJETTHALLEN OCH FLYTTA LITE PÅ DEN?

Av ekonomiska skäl och "tidsskäl" kan man alltså inte rita om biljetthallen eller ens flytta på den. DETTA ALLTSA INNAN NÅGOT POLITISKT BESLUT FATTATS. Gatukontorets biljetthall kan betraktas som beslutad och almarna som dömda innan de folkvalda politikerna ännu tillfrågats.....

Alternativ stad försökte onsdagen den 12/8 1970 att göra en insats för att rädda almarna:

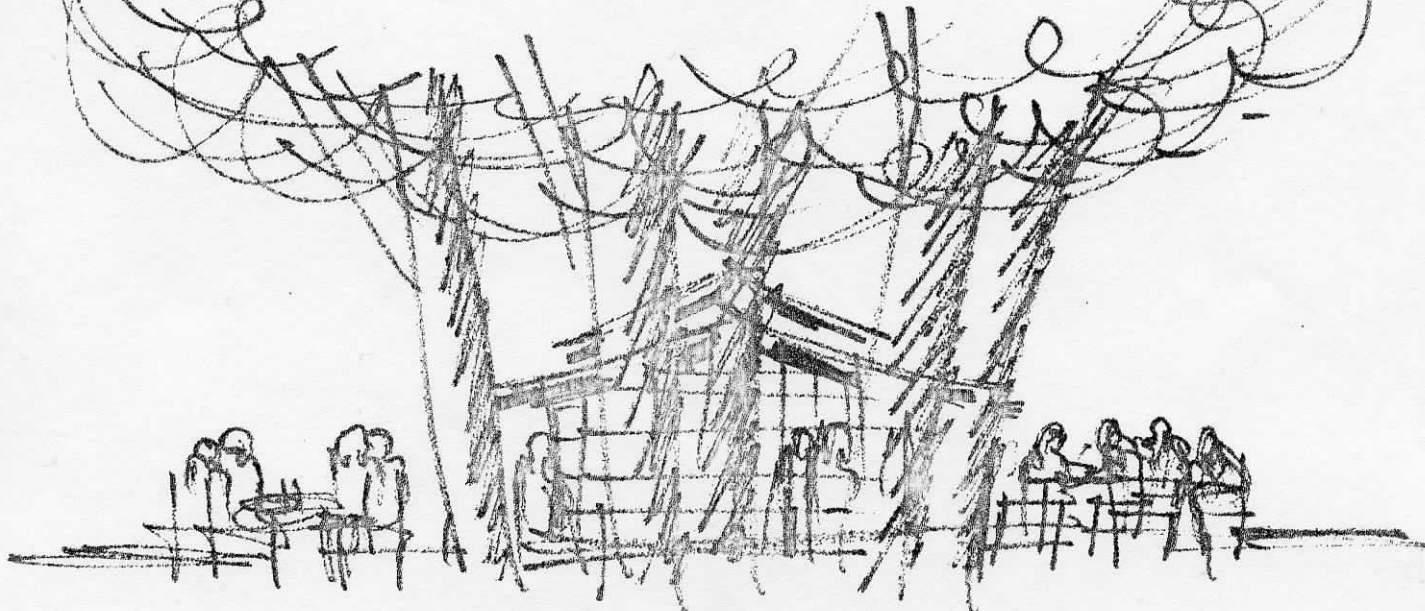
Flygblad spreds

Stencilerade protestformulär, färdiga för namnunderskrift, delades ut

Stadens fyra alternativ till stadsplan ställdes ut vid Karl XII, ritade av alternativ stad så att vanliga människor förstod. Dessa är här förminskade från 60 x 85 cm och förenklade p g a formatet. Texten är densamma som på de utställda ritningarna den 12/8

Cyklister i Storstockholm cykeldemonstrerade med plakat som tillverkats kvällen före

Observera att Ordningsavdelningens tillståndssektion skall underrättas i förväg om en insats av detta slag. Detta gjordes per brev den 7/8.

DEN 12/8-70

ÄR TRÄD GRÄS ?
ELLER OGRÄS ?

OBLIGATORISK
RIDDAREVT-
RUSTNING ?

TAG VARA
PÅ GRÖN-
SKA

BLODET ROPAR
UNDER ALMARNA

ARMA
ALMAR

REN
LUFT

CYKLING
STINKER
INTE

MÅL-
SÄTTNING
FÖRST

INGA
POTTOR

CYKLA
ME(H)R

BREDARE
CYKELBANOR

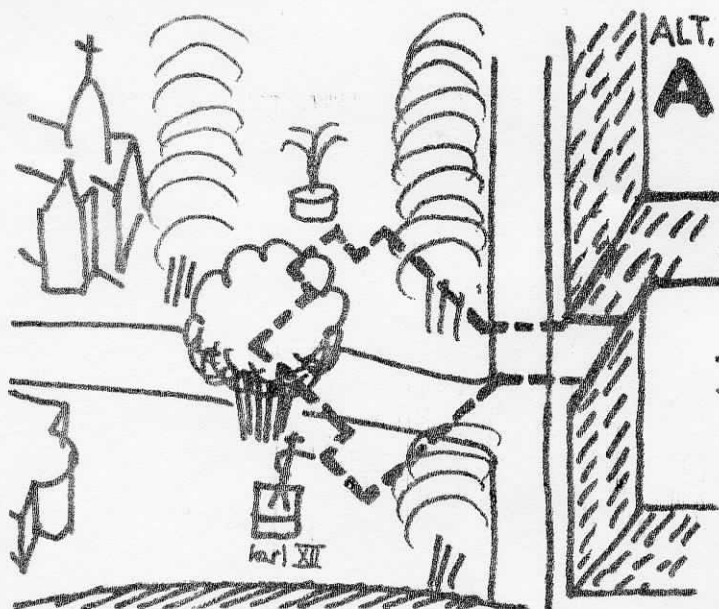
CYKEL
BANOR

DE LUXE

AA 1970

GASNING PÅGÅR

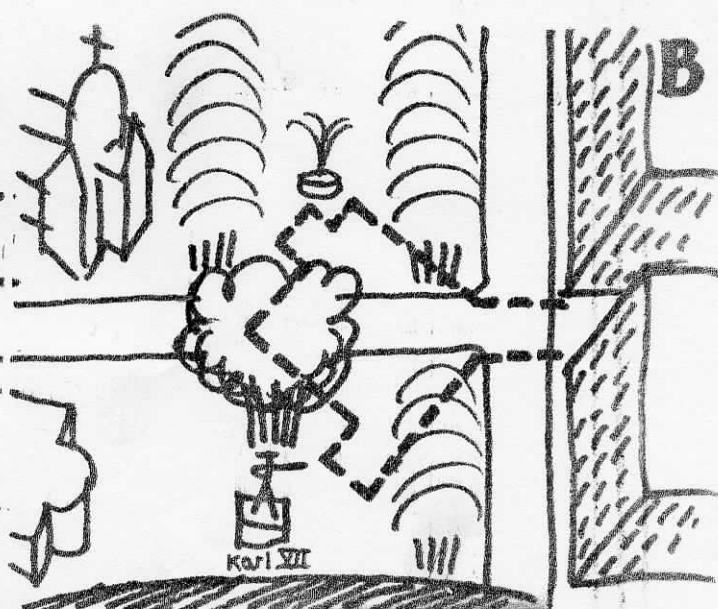

Mindre biljetthall, innanför den streckade linjen. Almdungen berörs ej av arbetena. Arsenalsgatan flyttas söderut, vilket ger ett brett gångstråk på norra sidan direkt anslutande till gångbanan mot Blasieholmstorg. P.g.a. gatans flyttning hamnar almdungen mellan körbana och gångbana.

Fördelar: Träden kan stå kvar. Bredare trottoar på Arsenalsgatans norra sida.

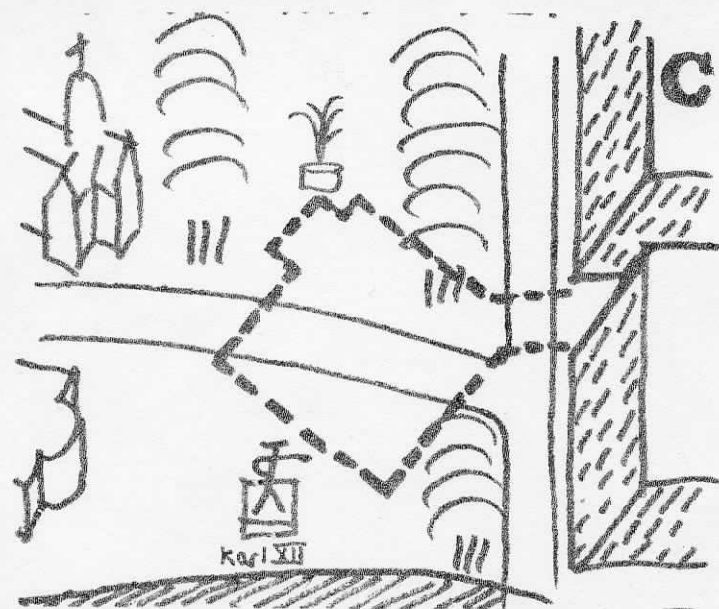
Nackdelar: Dåligt utrymme för ev. tesserering vid dungen. Mindre biljetthall i T-banan.

Biljetthall enligt Alt. A. Almdungen berörs ej. Arsenalsgatan i sitt nuvarande läge (ungefär).

Fördelar: Möjlighet till tesserering som idag. Träden kan stå kvar.

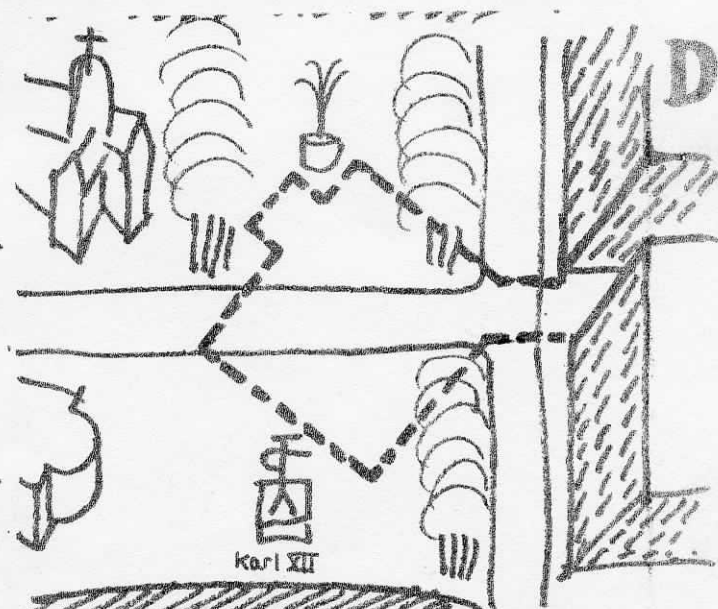
Nackdelar: Något krångligare övergångsställen i gatukorsningen. Mindre biljetthall.

Större biljetthall, innanför den streckade linjen. Almarna hamnar inom arbetsområdet och måste fällas. Arsenalsgatan flyttas söderut som i Alt. A.

Fördelar: Bredare trottoar på Arsenalsgatans norra sida. Större biljetthall ger bättre utrymme för ev. drugstore. Något billigare konstruktion.

Nackdel: Träden försvinner.

Biljetthall enligt Alt. C. Almarna fälls. Arsenalsgatan i sitt nuvarande läge.

Fördelar: Större biljetthall.

Nackdelar: Träden försvinner. Krångligare övergångsställe än i alternativen A och C.

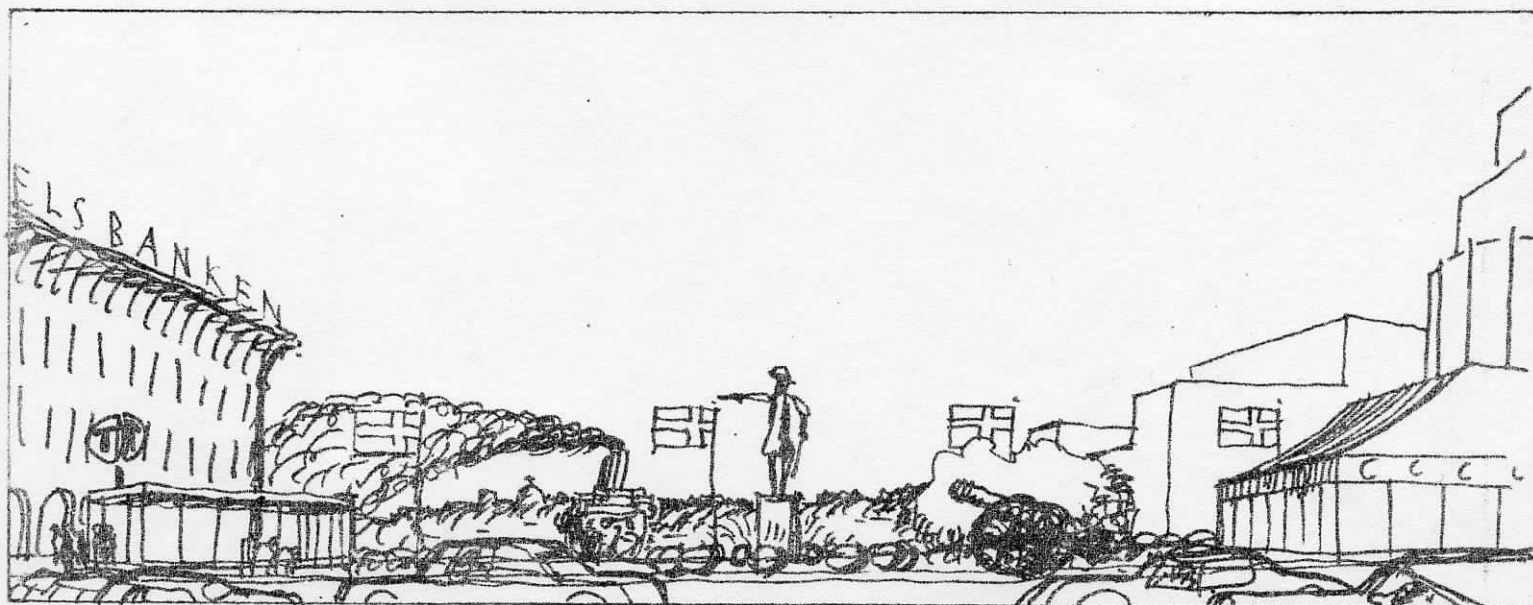
SÅ HÄR SER SÖDRA KUNGSAN UT IDAG

men nu har staden utarbetat förslag på ny utformning av Södra Kungsträdgården. Vi har visserligen en chans att få behålla almarna...

PROTESTERA

-ANNARS BLIR DET SÅ HÄR

...men den troliga lösningen är att träden tas bort;
den nya T-banehallen blir något enklare att konstruera då.
Vad människorna tycker har ingen frågat.

HÄNDELSEFÖRLOPP OCH FAKTA:

- Årsskiftet 1968-69 Kommunalförbundet för Stockholms stad och läns regionala frågor KSL belutar om tunnebanestation i Kungsträdgården för Järva- och Täbybanan (3:e länken) att tas i bruk 74-75
- 17 juni 1969 Stadsbyggnadskontoret upprättar principförslag (SI:7216) till stadsplan för korset Kungsträdgårdsgatan - Arsenalsgatan
- 26 juni 1969 Byggnadsnämnden godkänner förslaget och ger stadsbyggnadskontoret i uppdrag att sända ärendet på remiss
- 11 juli 1969 Planen sänds på remiss
- Inkomna remissvar:
- Elverket ingen erinran
- Televerket ingen erinran
- Gas- och vattenverket ingen erinran, anhöll om ökat ledningsområdet
- 1 september 1969 Skönhetsrådet ingen erinran, såvida inte planen hindrade genomförandet av professor Celsings förslag för Kungsträdgården och Karl XII:s torg
- 29 september 1969 Stadsmuseum önskade att uppgångarna skulle läggas i allernas längsriktning och entrén i Arsenalsgatan läggas i en fastighet vid gatan. Arsenalsgatans sträckning borde bibehållas av stadsantikvariska och estetiska skäl
- 12 september 1969 Riksantikvarieämbetet framförde samma önskemål som Stadsmuseum och dessutom att Arsenalsgatan skulle göras helt fri från matartrafik
- 8 oktober 1969 KSL ingen erinran
- SL ingen erinran
- Kammarkontoret tillstyrkte
- 4 december 1969 Byggnadsstyrelsen avstyrkte utställning av förslaget innan uppgörelse nåtts mellan staden och kronan om plan för Kungsträdgården och Karl XII:s torg (angående planen hänvisades till riksantikvarieämbetets svar)
- 4 juni 1970 Gatunämnden hänvisar till ett tjänsteutlåtande daterat 14/4 1970 från gatukontoret vari sades: ingen erinran mot förslaget men det borde gälla en större del av Kungsträdgården, reservera plats för ledningsområdet och redovisa Kungsträdgårdsgatans framtida bredd.
- Samtidigt med remissvaret redovisade gatukontoret den detaljprojekterade hallen (d v s innan stadsplan för området fanns klar). Den projekterade hallen innebar att a l m a r n a måste fällas. Principförslaget till stadsplan förutsatte att almarna skulle stå kvar.

På grundval av inkomna remissvar och gatukontorets avslöjande utarbetas fyra alternativförslag (fig. A, B, C och D). Dessa utställdes 22 juli - 14 augusti 1970 i Tekniska nämndhuset, Fleminggatan 4.

Under utställningstiden inkom anmärkningar från

13 augusti 1970

Byggnadsstyrelsen, som tillstyrkte Alt. B och D angående Arsenalsgatan och hänvisade till riksantikvarieämbetets synpunkter beträffande uppgångarnas placering. Upprepade krav på avtal mellan staden och kronan innan planen fastställs

11 augusti 1970

Stadsmuseet tillstyrkte Alt. B och D beträffande Arsenalsgatan och framförde kritik över uppgångarnas placering

Allmänheten c:a 1350 krav på allmarnas bevarande. Tillstyrkande av Alt. B.

13 augusti 1970

Gatukontoret tillstyrker Alt. C. Den detaljprojekterade hallen kräver att almarna fälls. En ändrad utformning av hallen medför troligen att almdungen ändå måste fällas (halva för arbetsutrymme, resten genom ändrade växtbetingelser bl a grundvattensänkning). En omprojektering av hallen medför c:a 6 månaders försening.

14 augusti 1970

Fastighetskontoret tillstyrker Alt. C. Anser att storleken på biljetthallen skall bestämmas med förutsättningen att almdungen skall fällas. Kräver att varuförsörjningen löses till den planerade "drug-storen" (i det större hallalternativet).

Stadsbyggnadskontorets svar på inkomna anmärkningar:

1. Från Byggnadsstyrelsen och Stadsmuseet

a) Den föreslagna placeringen av uppgångarna i parken skulle störa flanörstråken i alléerna. Den södra uppgången bör riktas mot Norrbro (Gustaf Adolfs torg) då Strömbron kommer att rivas. För uppgång i fastighet vid Arsenalsgatan fanns inget realistiskt nybygge.

b) Angående Arsenalsgatans sträckning råder delade meningar inom kontoret

Strömbron provisorisk sedan 1945-46, och har förutsatts borttagen på alla stadsplaner. Planer finns dock på en utbyggnad. Enskilda Banken Arsenalsgatan 10 projekterar nybyggnation.

2. Från Allmänheten och Gatukontoret

Stadsbyggnadskontoret konstaterar en intressekonflikt!

3. Från Fastighetskontoret

Instämmer i kravet på lastplats för "drugstoren" i Alt. C och D.

Stadsbyggnadskontorets sammanfattning av frågor där det råder delade meningar:

1. Körtrafikens riktning mellan Jakobs torg och Kungsträdgårdsgatan
2. Uppgångarnas läge och riktning i a) Arsenalsgatan och b) Kungsträdgården
3. Almdungens borttagande eller bevarande.

Som stöd för Byggnadsnämnden: Stadsbyggnadskontorets åsikter och motiv i de tre frågorna

1. Alt. A och C - optisk ledning mot Blasieholmen för bilisterna
-rymligt övergångsställe över Kungsträdgårdsgatan för gångtrafikanterna
-de antikvariska synpunkterna tillgodoses av gångstråket mellan Jakobstorg och Arsenalsuppgången
2. Orealistiskt att nu söka inrymma uppgång i Enskilda Bankens nybygge Arsenalsgatan 10, södra uppgångens riktning mot Norrbro väsentlig (enl. ovan), då bör också den norra uppgången vara diagonal
3. I. Biljetthallens utformning är avgörande för almarnas bevarande
II. I professor Celsings förslag till ändring har almarna förutsatts borttagna, även i gatukontorets förslag godkänt av gatunämnden den 17 juni 1970 är de borta
III. Almdungen och teserveringen är en av många omtyckt mötes- och viloplats, som kunde motivera att almarna bevarades, åtminstone till en ny plan skall gänsomföras, ett förslag med kraftigt stöd hos allmänheten
IV. Gatunämnden hävdar att almarna inte kan bevaras
V. Om KSL:s tidsplan skall kunna hållas måste ledningsarbetena påbörjas hösten -70 och biljetthallen hösten -71
VI. Almarna kan av estetiska skäl borttas enligt kontoret
VII. Almarna är en fråga där allmänheten bör få en möjlighet att påverka planeringen
VIII. De tekniska förutsättningar för almarnas bestånd faller utanför kontorets kompetensområde.

Enligt ovanstående förordar kontoret Alt. C.

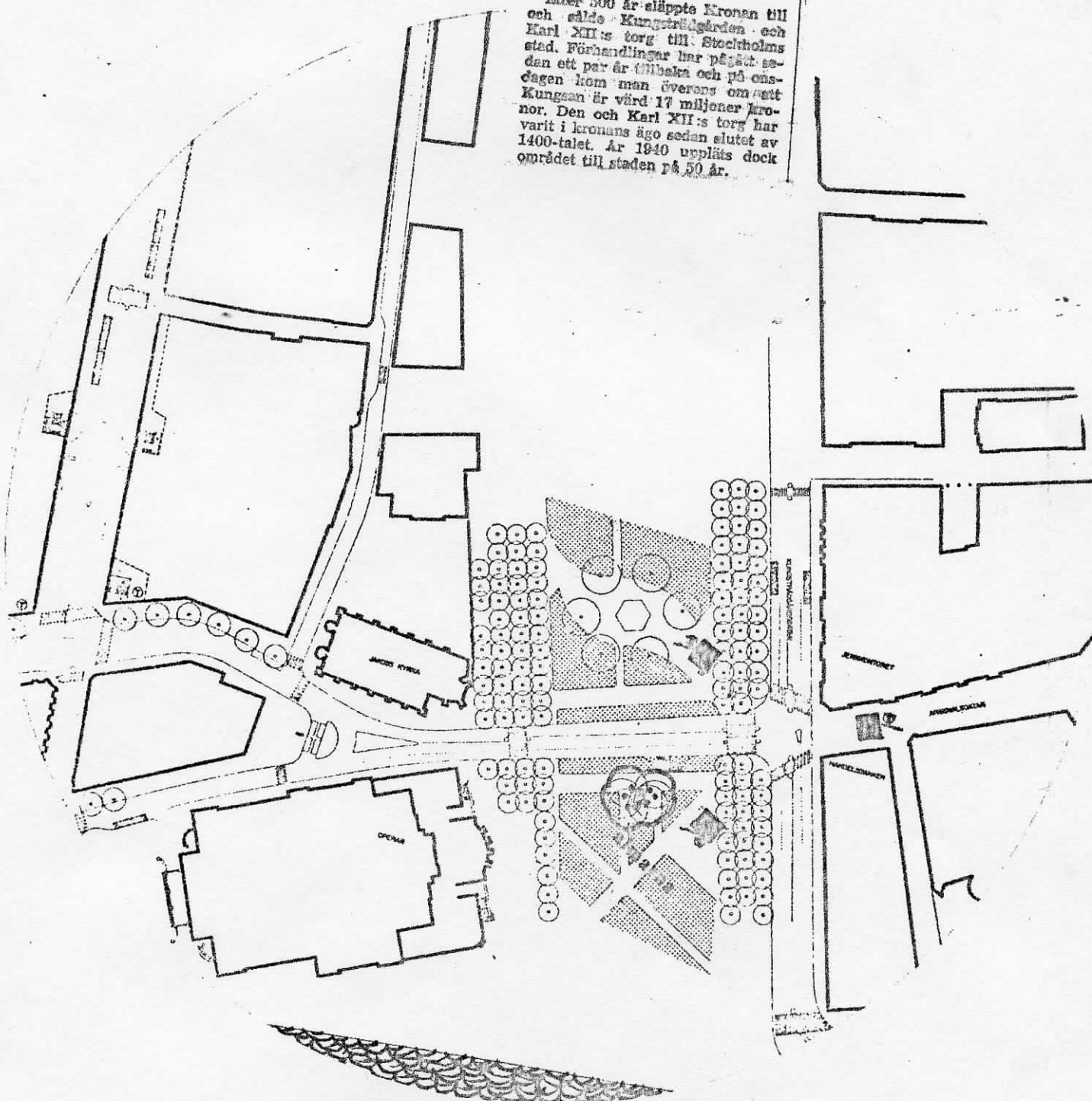
Kontoret håller sig med krystade motiv, förklaringar och formuleringar, ävenledes töntig slutledningsförmåga.

27 augusti 1970

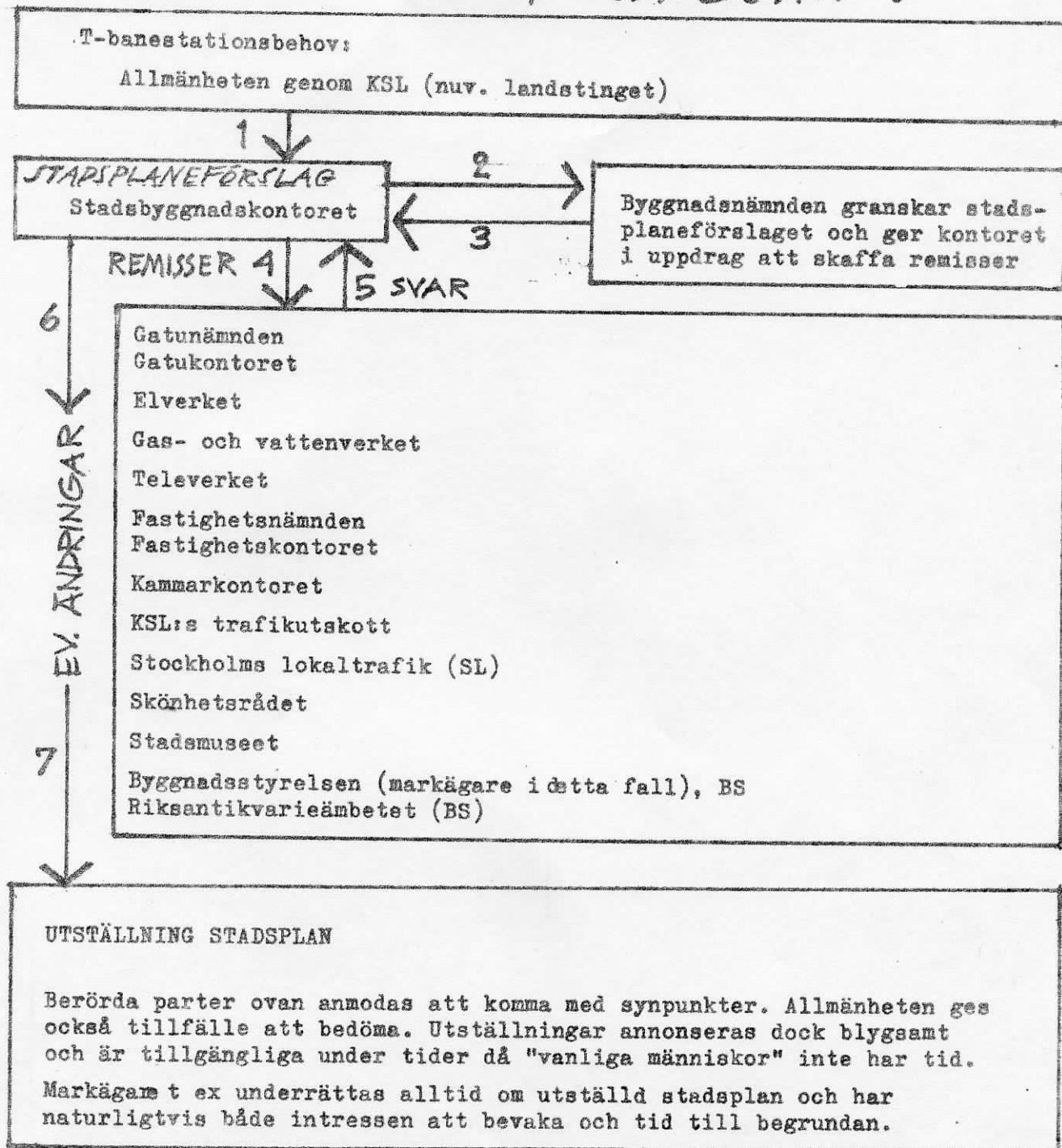
Vid sammanträde i byggnadsnämnden bordlades ärendet. Nämnden beslöt att uppdraga åt herr ordföranden att efter samråd med gatunämndens ordförande söka anordna att gemensamt sammanträde med byggnadsnämnden och gatunämnden, vid vilket professor Peter Celsing och stadsträdgårdsmästaren Holger Blom skulle demonstrera sina förslag till Kungsträdgårdens omdaning.

IM 3-15-10
Efter 500 år:
**Stockholm köper
Kungsträdgården
för 17 miljoner**

Efter 500 år släppte Kronan till och sålde Kungsträdgården och Karl XII:s torg till Stockholms stad. Förhandlingar har pågått sedan ett par år tillbaka och på onsdagen kom man överens om att Kungsträdgården är värd 17 miljoner kronor. Den och Karl XII:s torg har varit i kronans ägo sedan slutet av 1400-talet. År 1940 uppläts dock området till staden på 50 år.

NÄMNDHUSETS ARBETSGÅNG FÖR ALHARNA I SÖDRA KUNGSÄN:

8 Ev. ändringar beroende på inkomna synpunkter

9 Ev. ny utställning

10 Byggnadsnämnden godkänner stadsplanen

11 Stadsfullmäktige " "

12 Ev. överklaganden hos

A: Länsstyrelsen

B: Kungl. Maj:t

**HUR LÅNGT
I FÖRVÄG SÄTTS**

**SPADARNA I
SÖDRA KUNGSEN
FÖR LEDNINGS-
BYGGEN?**

**SKA INTE
STADSPLAN
VARA ANTAGEN
FÖRST?**

SVARET ÄR
FÖR NÄR -
VARANDE

NEJ,

TY DÄR LED-
NINGAR SKA
FRAM, KAN
HUR MYCKET
TRÄD SOM
HELST FÄLLAS

JAG GER MED INTE
FÖRRÄN HELA STAN
ÄR FRANSK OCH
STRAM

KÖR MED
FRANSKA
BILAR, DOM Ä
MINST ART-
FRÄMMANDE